

Suzana Ramšak, Zavod RS za šolstvo

FORMATIVNO SPREMLJANJE V SPLETNEM UČNEM OKOLJU MAHARA PRI PREDMETU NEMŠČINA – PRIMER IZ PRAKSE

Da bi v pouk tujih jezikov vpeljali elemente formativnega spremljanja in vrednotenja znanja, je v učnem procesu možno uporabljati številna orodja in strategije (Greenstein idr.), ki jih učitelj prilagaja in personalizira glede na potrebe učencev. Z digitalizacijo šolskega okolja tudi na področje načrtovanja, spremljanja in vrednotenja znanja, dosežkov in učnega napredka vstopajo elektronska orodja. V okviru mednarodnega razvojnega projekta EUfolio smo v šolskem letu 2013/2014 na izbranih šolah¹ začeli v pouk vpeljevati e-listovnik z namenom raziskati možnosti njegove uporabe kot digitalnega orodja za formativno spremljanje v spletnem okolju Mahara. V ta namen je bila v Mahari ustvarjena nova vsebina *Moje učenje*, ki predstavlja učenčev osebni načrt učenja, temelječ na ključnih elementih formativnega spremljanja znanja.

V procesu vpeljevanja e-listovnika v poučevanje in učenje nemščine so učenci v štirih tematskih sklopih razvijali veščine ugotavljanja predznanja, oblikovanja ciljev, podajanja povratne informacije in samovrednotenja, pri čemer so jih učitelji usmerjali z uporabo različnih strategij in dejavnosti v podporo učenju. Za pripravo referata, projektne naloge in drugih predstavitev lahko služi naslednja predloga, ki jo učitelj, namesto da razdeli delovne liste v papirni obliki, objavi v forumu ali naloži kot datoteko, do katere z deljenjem pogledov za ustvarjeno skupino, tj. razred, dostopajo vsi učenci te skupine. Predloga učence spodbuja, da razmišljajo, kaj se želijo o izbrani temi naučiti – izvedeti, odkriti, raziskati, kako bodo dosegli zeleni rezultat, kaj jim bo pri tem v pomoč in kdo ter s kakšnim izdelkom nameravajo rezultat svojega učenja predstaviti drugim.

Usmerja jih tudi k razvijanju veščine samovrednotenja in razmisleka o povratnih informacijah njihovih vrstnikov. Na podlagi iztočnic v e-listovniku oblikujejo svoj načrt učenja *Moje učenje* in si pridobijo povratno informacijo učitelja oz. vrstnika, s katerim želijo deliti pogled.

MEIN AUSGEWÄHLTES THEMA

- Titel _____
- Lernpartner _____
- Meine Fragen zum Thema _____

- Was möchte ich lernen, erforschen, entdecken, erfahren? _____
- Quellen (Sachbücher, Internet, Nachschlagwerke...)? _____

- Endprodukt (Büchlein, Plakat, PPT-Präsentation, Comic, Video...) _____
- Feedback von meinem/r Mitschüler/in _____
- Selbstbeurteilung _____

Slika 1: Delovni list v podporo načrtovanju in refleksiji učenja

V okviru vpeljevanja e-listovnika na osnovni šoli Janka Glazerja Ruše je učiteljica Tatjana Lubej pri pouku nemščine (nemščina kot drugi tuji jezik) v osmem razredu učence spodbudila, da so s pomočjo skupno ustvarjenih kriterijev uspešnosti vrednotili govorne nastope sošolcev. Kriteriji so objavljeni v forumu skupine.

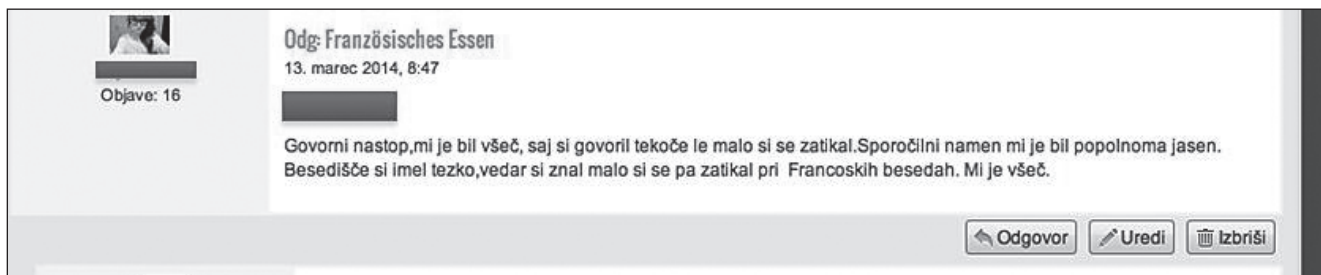
Tabela 1: Govorni nastop – kriteriji uspešnosti

Točke	Sporočilnost	Besedišče	Jezikovna pravilnost in izgovorjava	Suverenost in pripomočki
4	Sporočilni namen je popolnoma jasen. (2) Učenčeve izjave so vsebinsko popolnoma primerne. (2)	Besedišče je primerno in ustrezno glede na nalogo (bogato, raznoliko, popolnoma ustrezno).	Učenec pravilno uporablja zahtevnejše slovnične strukture. Slovničnih napak skoraj ni. (2) Izgovorjava je dobra in ne otežuje razumevanja. (2)	Učenec samostojno pripoveduje, njegove izjave so v skladu z nalogo. (2) Uporabljeni pripomočki so samostojno pripravljene in popolnoma v skladu z nalogo. (2)
3	Sporočilni namen je jasen. (1,5) Učenčeve izjave so vsebinsko primerne. (1,5)	Besedišče je primerno in ustrezno glede na nalogo; učenec le občasno ne pozna ustreznih besed ali besedo napačno uporabi.	Učenec uporablja primerne slovnične strukture. Občasno naredi manjše slovnične napake. (1,5) Izgovorjava je dobra in ne otežuje razumevanja. (1,5)	Učenec pripoveduje z malo dodatne spodbude ali podpore. (1,5) Uporabljeni pripomočki so samostojno pripravljene in deloma niso v skladu z nalogo. (1,5)

¹ V projektu sodeluje 13 osnovnih šol in 2 srednji šoli. Več o projektu na <http://eufolio.si>.

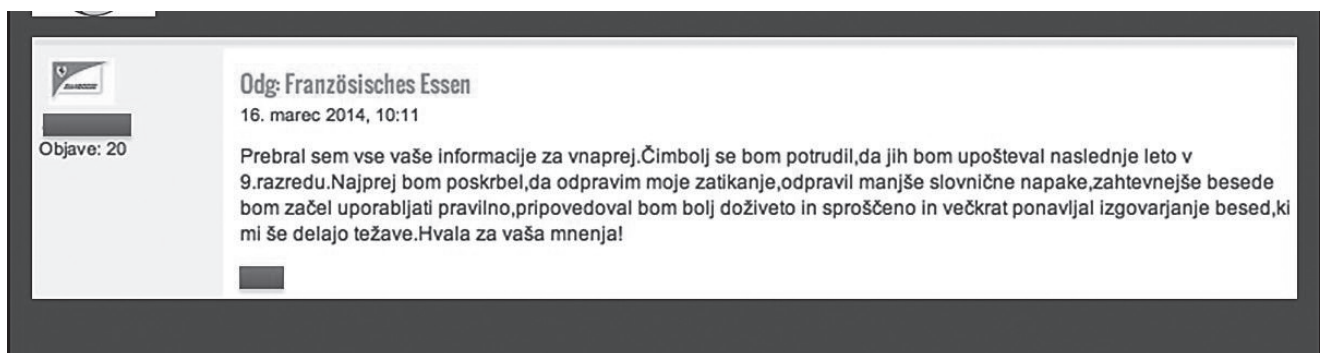
Točke	Sporočilnost	Besedišče	Jezična pravilnost in izgovorjava	Suverenost in pripomočki
2	Sporočilni namen na nekaj mestih ni jasen. (1) Učenčeve izjave na nekaj mestih niso vsebinsko primerne. (1)	Besedišče je preprosto. Učenec na nekaj mestih besedišče neustrezno uporabi.	Učenec ustrezno uporablja preproste slovnične strukture. Večkrat naredi manjše ali občasno večje slovnične napake. (1) Izgovarjava je občasno napačna. (1)	Učenec potrebuje stalno dodatno spodbudo. (1) Uporabljeni pripomočki niso samostojno pripravljene in večinoma niso v skladu z nalogo. (1)
1	Sporočilni namen na več mestih ni jasen. (0,5) Učenčeve izjave večinoma niso vsebinsko primerne. (0,5)	Besedišče je skromno in/ali se ponavlja in na več mestih ne ustreza nalogi.	Učenec deloma neustrezno uporablja preproste slovnične strukture. Pogosto dela večje slovnične napake. (0,5) Izgovarjava je na več mestih napačna in vse to občasno otežuje razumevanje. (0,5)	Učenčev govor je večinoma nerazumljiv, z mnogimi nepravilnostmi. (0,5) Uporabljeni pripomočki niso primerni in sploh niso v skladu z nalogo. (0,5)
0	Premalo komunikacije.	Komunikacija ni mogoča.	Premalo komunikacije.	Premalo komunikacije.

S pomočjo zgornjih opisnikov so učenci v forumu oblikovali sprotno vrstniško povratno informacijo, npr.:

Slika 2: Vrstniška povratna informacija v forumu

Učenci so zapisali tudi odgovor (refleksijo) na komentarje svojih sošolcev, ki so jim pomagali odkriti šibka področja (npr. izgovarjavo, skromno besedišče ...), da bi tako lahko izboljšali svojo zmožnost govornega nastopanja v nemščini. Za ponazoritev primer iz e-listovnika:

Slika 3: Analiza vrstniških povratnih informacij o govornem nastopu

E-listovnik za formativno spremljanje znanja nemščine nudi številne možnosti in omogoča dinamično spletno učno okolje ter povezovanje v skupnosti učencev. Učenci so aktivni v vseh fazah učnega procesa in posledično bolj motivirani za učenje tujega jezika.